

Nick Elsdorf

Séta a weimari utcán

KÖZEL-NYUGATI LEVÉL

Mondd, Nick – kérdezi kisfiam (négyéves, minden járművek nagy barátja) – tudod, hogy mondják ezek a németek, azt, hogy motor? Érdeklődést mímelek. „Motóhhát” – raccsolja büszkén. „Micsoda?” – tettetem sikerrel a hülyét. „Hát, nem érted, pont úgy mondják, mint mi: *motóh*, csak még hozzáraknak egy *'át'* betűt.” Fene nagy tudását Dani bécsi óvodásként szerzi be. Nincs könnyű dolga. Az állami óvodában például, ahol Ausztriával való ismerkedését kezdte, nem adott meg neki a német szó élvezete. Jörg Haider bizonyára úgy vélné, hogy a gyermek túl sok kozszos külföldivel volt ott összearva. Most az egyszer nem tévedne. Ahmed, a fekete bőrű, cukortól hiányos fogazatú mosolygép, Leszek, a lengyel simlis és Semir, a hisztérikus bosnyák kisfiú valóban nem sok szappant látott. Mármint a gyermekmegőrzőben, ahol a túlterhelt ám politikailag korrekt óvó nénik szüntelenül sabotálták az etnikai tisztogatást. Ha kézmosásra nincs idő, hogyan futotta volna német nyelvtanfolyamra?

Az állami szektorban legkisebb magzatom szédületes tempóban kezdett rettegni az őrszemélyzettől, holott ideje nagy részét a vidám Ahmed fennhatósága alatt töltötte, aki – mint csakhamar kiderült – kápóként állt tisztas alkalmazásban. Igaz, nem a pozitív megkülönböztetés okán, hanem mert ő volt a legerősebb. Az sem nyerhet meg Dani tetszését, ahogyan a *Kindergarten* úrnői reagáltak a háború sújtotta kis Semir szüntelen sivítására: mondhatom, szenvtelenül, ha épp nem undorral. Szerzőné lelkemmel ritka egyetértésben a spontán privatizáció mellett döntöttünk és átrepítettük Danit a legközelebbi magánóvodába, mely – láss csodát (friedmanitáknak: na persze) – alig kínálta drágábban kegyeit. Korai

örömünkben nem sejtettük, hogy a gyermek vajdas kenyerén és céklán teng majd napközben, s mindössze akkor vidul fel, ha *Kartoffelgulasch*-t (értsd: paprikás krumplit *ohne* íz, *mit* víz) tesznek eléje.

Kurácsi mamák

Az óvoda súlyosan vegetáriánus hitben fogant, s morbid következetességgel forszírozza, hogy növendékei mihamarább megtanuljanak fűbe harapni. A gyerekek nap mint nap undorral szürcsölnek a méregdrága rizstejet, a gyilkos rántottát pedig – gondolom – a maradi nagymamáknál fogyasztják, kijátszva szüleik, enyhén bezöldült bécsi középpolgárok étkezési terrorját.

E polgárok körében figyelem, miként működik a civil társadalom a néhai vasfüggöny túloldalán. Dani első munkahelye ugyanis endzsió, a kommunitárius lét állítólagos iskolája. Igaz, nem a miénk, szülőké, mi itt csak fogyasztók vagyunk, hanem Frau Lottée (mondtam már, hogy az óvoda a *Weimarer Strasse-n* található?), akiben a kerületi tanácshoz közel álló óvoda-egyesület korrupt üdvöskéjét ismerhettük meg. A ma már nyugdíjas pedagógus nem csupán az állami támogatás elmaradásával zsarol bennünket, hanem alkalomadtán gyerekeink mosolyát is áruba bocsátja. A velünk érző, erősen kizsákmányolt óvónők elejtik, hogy az egyesület kuratóriumát még nem volt szerencsénk láthatni, de ha létezik is, nyomait bizonyost a főnökasszony rokoni-baráti körében kell keresnünk. A szülői értekezleteken is mindig bőven akad szövetséges.

Ezért volt oly meglepő tavalyi fiaszója. A tava-

szí bécsi tartományi választások idején egy nap már kora délelőtt ott ette a fene Lotténkat az óvodában. Szerencsére két anyuka (még szerencsésebbre a zöldebbek közül), kik a kertajtóban diszkuráltak, felfigyeltek az épületből kisiető, mindig-morc debella negédes mosolyára. A hátuk mögé pillantottak, s azonmód megértették a boldogság okát. Valóban egy kék madár közelgett, a haideri Szabadságpárt (*Die Blauen*) fővárosi listavezetője, a szépségű Patrik-Pablé asszony, még hozzá egy fotós társaságában. A kékek előzőleg hosszan kísérleteztek egy nyíltan xenofób úriemberrel a bécsi frontember posztján (egyébiránt Kabasnak hívják ezt az ősgermánt), csak hogy őt a kampány elején egy kuplerájából kilépve érte tetten a kandi média. Azt gyanítom, félreértette a néhai pesti színiigazgató híres mondását: „*ein Antisemit muss bei mir cselekmény haben!*”

De vissza Lottéhez: az anyukák föllázadtak, nem tűrték, hogy a kisdedeket orvul kampánycélokra használják. Még akkor se, ha a fotózásért cserébe a párt kicsinosíttatja az óvodát. (Biztos akad egy derék szobafestő errefelé...) A listavezető nősemély kénytelen volt beérni azzal, hogy plüssállatkák közt pózoljon a kamera előtt. Az anyukáknak gondolatban átadtam a „Kurázi mama”-díjat, hát persze, hogy a civil tagozatát, és szerzőné lelkemmel vidáman ellejtettük a Corvin-táncot.

Eközben Bécsben fölényesen győztek a szocialisták.

Ugocsa népe

Úgy hallom, nemrég Varsóban is. Megfigyelők szerint apró szépséghiba (szerintem szégyen gyalázat): a Szolidaritás-utódok sorában a Szabadság Unió is kipusztult a Szejmből. Egykori vezetőivel beszélgetek egy bécsi konferencián. Azt mondják, elgázolta őket néhány varsói személy. Miller-től, Lepperig. De nem csüggednek: az egyik Kwaśniewski környezetével kacérkodik, a másik hátat fordít a politikának és népét óhajtja tanítani. Mert az állítólag olcsón méri kegyeit. Leginkább a saját felségének elvéről szeret lemondani. Le kéne már váltani.

Én ezt már rég mondom. De konokul nem hallgatok magamra. Közben meg csodálkozom, hogy Westminster szelleme ily sokáig bírja mifelénk. Pedig a dolgozó nép, a fele legalábbis, melytől

úgymond idegen minden szélsőséges indulat, szépen eltemette Kádár Jánost, majd háromszor szabadon megválasztotta különböző színezetű rein-karnációit. A legutóbbinál megint van egy olyan fele, melyet – úgy tetszik – nemigen zavar, hogy urai furán értelmezik a közpénz fogalmát, hajlának a giccsre és némelyiküknek kissé nyilaskás a mosolya. Csak osztogassanak és sugározzák a tértérőt. A Parlamentet akár be is zárhatják. De a koronához engedjenek be, a szentségit! Az oláhokat meg nehogy ránk eresszék! Szélsőség? Ha az egykori testvérnek jutott a KGB-ből egy Putyin, nekünk ne járhatna egy Raszputyin? Westminster? Négyévenként, két napra, talán.

A kerékvágás megint normálisnak látszik. Család, állam meg (egyre kisebb) magántulajdon. Aki nemzeti, az nemez, én kobozok, te nem tegezel. Liberális demokrata körökben először lenézéssel vegyes a mosoly, majd jön a megrökönyödés, melyet sűrű szorongás követ. És Weimarnak az orrontása. Vannak, akik telesírják útlevelüket és csomagolni kezdenek, holott épp erre biztatják őket. Hát már tényleg *anything goes*? Református kézcsók a pápának, ma született bányász apuka, az a finom húsleves Leányfalun, Nemeskürty zászlóatya halk tombolása, zabigyerek családbarát kormányban, Teller Ede és az ökológia együttes csodálata, a legnagyobb magyar öngyilkosságának miniszterelnöki segédlettel történő szüneteltetése – vajh a magyar mindent benyal? Kádárnak volt vagy harminc éve, hogy ezt higgye. Utódainak még három is alig.

Rendben, a szolnoki hanyag kezelőt, a központi álomellátót lenyeli a Fidesz népe, Káelt, Wermert nem ismeri, Simicskát, Schlechtet és a Postabankot halálra unja, az Állami Fejlesztésit nem érti, a Magyar Nemzetet sose olvasta, a Heti Választ sose fogja. Egy köpetnyit buzizni, cigányozni, zsidózni meg – úgy hiszik némelyek – jól tesz az anyagcserének. Hogy vetik-e a költségeket vagy csak aratják? Hogy részre hajol-e a rendőr meg az ügyész? Hogy kíván-e Schröder, Jospin vagy dábljú Bush Orbánnal társalogni? Kit érdekel? Sajnos. Sőt annál is sajnosabb. De hogy a tőzsde, a nyugdíjpénztárak és a nem-kormányhű települések lassacskán elszáradnak, a vidéket a sárga földig fejlesztették, a kórházak düledeznek, az adók nem csökkennek, az autópályákon pedig építkezés helyett szépítkeznek a rezsim – zseb ura fakó, ki mondja, hogy Ugocsa mégis koronázni fog?

Ronda beszéd

Mostanában pesti barátaim arra kényszerítene, hogy éneket meghazudtolva bölcsen vigasztalgassam őket. Nehezemre esnek. Nektek ott fenn a császárvárosban tudnotok kell – nyaggatnak folyton –, milyen az, amikor a konzervatívok a szélsőjossal paktálnak. Mondd, mi szörnyűségek várnak még ránk itt a végeken?

Ha gonosz hangulatomban találunk, vért, izadságot és könnyet szoktam ígérni. Pedig pont fordítva gondolom. Mondjuk úgy, hogy először jön a könny. Ha vidám a kedvem, visszakérdezek egy népmesét: mit csinál a Duna, amikor nem folyik? Kevésbé talányosan: a konzervatívok és a szélsőség összeborulásától rettegetek? Miért, mit csinál a mai magyar ún. konzervatív politikus, amikor épp nem szélre húz? És ha szélre tart, biztos, hogy tíz év után nem jut messzebb, mint osztrák társa ötven elteltével? Talán Weimarból is van rossz meg még rosszabb. Csak nem kell rögtön a hitlerjára gondolni, mikor a metaforát használja az ember. Mintha működött volna előtte egy csinos köztársaság a fenti néven. Aztán hogy lezüllötte magát! Engem – a lump, aki vagyok – e züllés érdekel. Amikor még van némi „res” és „publica”. És talán marad is („mégis van egy fél népem”). Zacsakóba hát a könnyekkel!

Magam is meglepődöm, hogy újabban ugyanazt hirdetem a Lajta két oldalán. Bécsben ezt dörögöm: ne higgyétek, beképzelt labancok, hogy minden magát konzervatívként reklámozó újpulista és minden proto-náci a ti találmányotok! Pesten meg így hízelgek: balga kurucok, legyetek büszkék! Ausztria utánatok sétál a weimari utcán, s talán soha el nem ér.

Két csepp két tengerben. Ülök az autóban, reggeli csúcsforgalom Bécsben, hallgatom a híreket. A bementő arról tudósít, hogy három kamaszt kirúgtak egy vidéki gimnáziumból, mert horogkeresztet rajzolt az iskola falára. Blázírtan folytatja: kedves hallgatóink, most megkérdezzük a *Juden-*, pardon, *Jugendpsychologe*-t, mit gondol a fiúk tettéről. Nem viccelt, nyelvbottlott. Valamivel átgondoltabb megnyilatkozás a Budaörsi útról néhány héttel később. Egy rozoga Moszkvics vág elém, hátsó ablakán öles betűkkel büszkén búsong a felirat: „HÁT ÉN MÁR NE ÉLJEK, CSAK AZÉRT MERT GÓJ VAGYOK?”

Gyömöszölgjük a tudat alá, s rettegjünk, hogy felszínre tör? Engedjük netán bátran ránk zúdul-

ni, hátha veszít közben erejéből? Sose rajongtam az effajta arisztokratikus-tudálékos kérdésfeltevésért. De hogy e vulgárlélektani dilemmát bizonyos haiderek és csurkák oldják föl helyettem? Méltóságom romokban. A kék vezérnek persze még egy lehetőséget fejlődnie kell (a náci beszédet tiltó osztrák törvénynek pedig jócskán lazulnia), hogy felérjen a Diétai Magyar Mázsával a nyilvános gyűlöletkeltésben. Egyelőre a kövéri magasságokban jár: valahol az „internacionalista kutya” ciszlajtán megfelelőjénél. Szereti például a Szocialista Internacionálé láncos kutyájának nevezni Kreisky örökösét. A párt éléről ideiglenesen a karintiai tartományfőnöki posztra visszavonuló Haidernek azonban legtöbbször meg kell elégednie azzal, hogy mindössze sejtse az, amit magyar eszmetársai szabadon bőföghetnek ki magukból. Hajdan, 1965-ben pártja diákszervezetének tagjai még „Éljen Auschwitz!”-ot kiabáltak Bécs utcáin vonulva. Ő finomabban fogalmaz: derék embereknek hívja az SS-veteránokat, büntetőtábornak a megsemmisítő lágert, „túldegenesedésnek” a bevándorlást, Gruselbauernek (borzalmas parasztnak) a szocialisták új elnökét, Gusenbauer és zseb-Napóleonnak az Ausztria elleni bojkottban igen aktív Chiracot. A bécsi zsidó hitközség elnökéről pedig egy vicc ürügyén a „Dreck” szó jutott az eszébe a minap, mely nem pusztán piszkot jelent a németben, hanem – kár szépíteni – szart. Ronda beszéd, de van még rondább.

Például amely minden cifrázás nélkül csöpögő orrokról, rosszul elhelyezett fülekről, akasztottat váró lámpavasokról, barna bőrű mocsadékokról és kaftánon száradó vérről mereng vagy – decens konzervatívként – nyilvánosan eltűri mások merengését. Csavaros metaforákra semmi szükség (nem mintha Haideréi ilyenek lennének) – romlik is mostanság stílusa az magyarnak. Brutális, macsó erőszak, még ha közepes ízlésű női kalapköltemény fedí is.

A rabbi környezete

Anélkül, hogy illúziókat táplálnék az osztrák kereszténydemokraták, a feketék, jelenlegi liberális maximumáról, úgy hiszem, a magyar minimum elfogadtatásához – amilyen prosztók azok odaát – talán még három Széchenyi-idézet is kevésnek bizonyulna. Nemrég a bécsi parlament-

ben járva hosszas keresgélés után sem leltem a császári koronát, a konferenciatermekben nem rendeztek épp úgymond-tudományos eszmecsérét adáz miniszterelnöki tanácsadók Schuschnigg vagy Kaltenbrunner dicső dolgairól, és nem láttam határon túli osztrák püspököket, mély érzésű lábtenisz-partnereket és börtönbüntetésükről még mit sem sejtő agrárpolitikusokat előszobázni a kancellárnál.

Wolfgang Schüssel egyetemi évfolyamtársairól bántóan keveset tudni, felesége, ki alig szerepel a nyilvánosság előtt, tudomásom szerint nem tulajdonol közös céget Ausztria párizsi nagykövetével, édesapja pedig biztosan nem szállít követ a linzi állami vasműnek. A kancellár évente elzarándokol Mauthausenbe, reméli, hogy Európán belül van az élet és, ha megszorongatják, élesen elhatárolódik Haider-től. Például mostanában, amikor az népszavazással akarja megakadályozni Csehország csatlakozását az EU-hoz (a temelini atomerőmű miatt) és késleltetni a többi *Ostblock*-államét. Igaz, Schüssel se sietteti a közeledést. Államosítani viszont nem szokott, sőt, felgyorsította a privatizációt (hadd vesszenek a szoci végvárak), nem retteg a gazdaság szanálásától (jókorá takarékosági csomaggal indított, hogy elérjék a varázsos nulla-deficitet), közbeszerzéseket nem sumákol el, őrző-védő szolgálatot nem futtat, napilapot nem adat ki, történelmi filmet nem rendez. Ügyetlen fráter. Valószínűleg nem igazi *Bürger*.

Kancellárként kedveli ugyan, amikor a köztévé róla szól, az ORF minapi reformjánál mégis belement abba, hogy annak kuratóriuma szűnjék meg pártkatonákkal arányosan feldúsított kegyhelyként működni. Legyenek inkább arányosan pártszimpatizáns kurátorok. Lettek. Pár napja már ki is nevezték az új elnököt: az erősen fekete hölgy most verbuválja közvetlen munkatársait. Az első között tüntette ki bizalmával azt a klagenfurti úriembert, aki eddig a Rádió Jörgisztánnak csúfolt helyi ORF-stúdiót igazgatta. Hasonló mikrofonállványt Schüssel ez idáig nem talált magának, láttam már néhányszor alaposan megizzadni a kamerák előtt. Nem hallottam viszont rasszista rádióműsorokban édelegni, merem remélni, nemcsak ezek hiányában. Állambiztonsági szervekkel, ügyészséggel, bírósággal inkább koalíciós partnere építi a külön bejáratú kapcsolatokat. Rájuk is fér, annyi még a behoznivalójuk e testületek privát használatba vételében. Segítségképp megkapták ajándékba az igazságügyi tár-

cát, itt most Haider volt ügyvédje regnál, aki már magánzóként is számtalanszor bizonyította, hogy jól mossa gazdája szennyesét. Nem hagy foltot.

Jelenleg az ún. spicli-affért altatja. Egy bűnbánó rendőr, azelőtt a kék zsaruk szakszervezetének elnöke, már több mint egy éve feldobta a Szabadságpárt több vezető funkcionáriusát, elmesélve róluk, miként vásároltak rendszeresen titkosszolgálati információkat politikai ellenfeleikről, és hogyan használták e híreket azok lejáratására. A skandalum árja már Haider lábait nyaldosta (személyi titkára és testőre is gyanúba keveredett), midőn hogy, hogy nem, beállott a *Justizmord*: azóta eltűnedeznek a tanúk, akadozik a nyomozás, az igazságügy-miniszter nyilatkozatban vádolja meg a nem éppen kékes erkölcsű vizsgálóbíró – Schüssel meg elegánsan félrenéz. E tekintetben pesti kollégájára üt. Mindketten a közismert zsidó vicc parafrázisából élnek:

Kohn a rabbira bízza összes vagyonát. Amikor át akarja adni értéktárgyait, a rabbi ragaszkodik ahhoz, hogy a samesz meg a kántor is jelen legyenek. Kohn egy esztendő elteltével visszakéri kincseit. Tőlem? – csodálkozik a rabbi – hisz sohase bíztál rám semmit. Majd behívhatja a tanúkat. Ez a mesüge azt állítja, nálam hagyta a vagyonát megőrzésre, tudtok ti erről valamit? Mi? Életünkben nem láttuk ezt az embert. Amikor távoznak, a rabbi atyaian Kohn vállára teszi a kezét: most már láthatod, kikkel vagyok én itt körülvéve.

Stinknormal

Orbán környezetét túlságosan is jól ismerjük. No de kikkel van körülvéve Schüssel rabbi? Semmi kétségem afelől, hogy Haider is tudna, sőt talán szeretne is olyan ordenáré lenni, mint ha az Osztrák Igazság és Élet Pártját irányítaná. Felvilanyozza a szalon-csöccselék, nem is teljesen humortalan az útszélen, de szemmel láthatóan tart a kockázattól. Ne gondold, nyájas olvasó, hogy európai kritikusaitól van csupán berezelve. A lámpavas emlegetése jócskán csökkentené a nyárszolgár vonzódását is a Szabadságpárthoz. Van ugyanis másik. Minek a Jörg, ha itt van nekünk a partiképes Wolfgang? – teszi fel a kérdést körülbelül tíz-tizenöt százaléka a szavazóknak valahol a fekete tábor alján és a kék tetején. Értük folyik most a harc a bécsi koalícióban. Hisz Schüssel kancellár bizonyította bátorságát: a hajdan a

konzervatívok liberális szárnyához tartozó kormányfő beemelte a kékeket a hatalomba, megvédte a nemzetet az Eurokratáktól, isten-hazacsalád ügyben jól teljesít (emelkedik a családi pótlék és süllyed a bevándorlási kvóta) és neki-nekiugrik a szocik „megalvadt struktúráinak” is. Hiába nevezte ki magát egyszerű párttagnak Haider és bújt ki a sokszor népszerűtlen kormánypolitikáért viselendő felelősség alól. Pártja újabban zsinórban bukja el a tartományi választásokat.

Szégyenében Haidernek nem akarózik a MIÉP elnökével találkozni, még azzal vádolná, hogy ellabancosodott. Orbánnal viszont, kivált azután, hogy az a szankcióbotrány alkalmával habozás nélkül az osztrák tandem mögé állt, annál inkább szeretne. *Similisnek* tekinti és örülni kíván. De a magyar főpolgár egyelőre Berlusconi, Stoibert és Schüsselt tünteti ki barátságával (már amikor nem valami kormányhahnin lázít az „osztrák vircsaft” ellen), igen, lenn Európa szuterénjében, egyelőre Jörg nélkül. Pedig az osztrák Szabadságpárt egyfolytában bizonyít. Hüen őrzi populista hagyományait, ám kormányképesnek is mutatja magát. Ordibál és közben szorgalmasan beágyazódik. Akárcsak óvodai Lotténk óbeléje.

Haideréké egyebek mellett a pénzügy, a hadügy, az infrastruktúrafejlesztési és a szociális tárca – innentől fideszi a történet. *Stinknormal* (szörnyen normális, szó szerint: büzlík a normalitástól) – ahogy a német mondja. A kormánytagok és kíséretük most azt művelik *in vivo*, amit *in vitro* a falvakban és a városokban, sőt, egész Karintiában már egész jól begyakoroltak, nemegyszer szocialista támogatással: szorgalmasan gyűjtögetnek és építik a klientúrát. Ám miután koalícióban kénytelenek kormányozni, egyezkedniük kell, kultúrforradalmi tisztogatásba nem foghatnak. Azért a biztonság kedvéért tarolnak és félelmet keltenek, ahol csak lehet. A jelszó: „depolitizálás”. A szoci vezetőség állami vállalatokat például – az ÖIAG szuperholdinggal kezdve, a légitársaságon, a vasúton és a távközlésen át át, egészen a sztráda-finanszírozásig – sebesen „lefejezték”, sűrű egyetértésben a feketékkel. A vörös és fekete egy-nekem-egy-neked *Proporz*-rendszer kék-feketére cserélve. Gazdasági patriotizmusról, „osztrák gondolkodású vállalkozókról” azonban nem szónokolnak közben.

Egy virtigli néptribun az újságok címdalán tanyáz, nem telhet el nap ezért egy jó kis haideri hangulatomérgezés nélkül. Nemrégiben például elérte, hogy nemsokára az Ausztriában tartózkodás törvényi feltétele lesz a német nyelvtudás, ezt hívják – elegánsan – „integrációs szerződésnek”. (Tessék mondani, lehet majd nem aláírni, ha nem értem a szerződés szövegét, mert még nem tudok németül?) Brüsszel hörög és röhög, Amerika csodálkozik, a szerb házmesterek meg rettegnek Bécsben. Nem hallottam még kormányom tiltakozását. Egy másik tervet is régóta dédelget már Haider: ujjenyomatot akar vetetni a külföldiektől, melynek képi mását kis sárga (!) könyvecskében lennének kötelesek magunknál hordani. A konzervatívok még ellenállnak.

Addig is Haider hol Klestil államfőt átkozza, aki az utolsó utáni pillanatig halogatta áldását a koalícióra, hol a legfőbb alkotmánybíróra ront rá, legutóbb pedig – az FC *Kärnten* futballklub elnökeként – Frank Stronach iparmágnásra, mert az állítólag lefizette a bírót, amikor csapata, a bécsi *Austria* megverte a karintiaiakat. Mielőtt hatalmába kerítene a *déja vu* érzése, gyorsan elmondom: a kékek amúgy nem gyalázzák a globális nagytőkét, a pénzmágnásokat és a spekulációt mint olyant, nem viszolyognak az amerikai tömegkultúrától, nem ünneplik az intifádát és nem gyászolják folyton csonka-Ausztriát. Aranyszarvasról, rovásírásról és a földművelés szépségeiről fájdalmasan keveset hallani tőlük. Tudnak olyat kívánni, hogy „liberális állam szociális elemekkel” és képesek voltak bevezetni a tandíjat az egyetemeken. Ha azt mondanám Jörgnek, hogy isa, pur és homu vogymuk, talán fel is pofozna. Némely külsőséget leszámítva (népviselet, tájszólás stb.), premodernben alulfejlett szegény. Oszamának is elfelejtett drukkolni. Szaddammal ugyan parolázott egyet a minap, meg is dorgálták érte a Szabadságpártban, még hozzá nyilvánosan.

E tekintetben a kékek civilizáltak tűnnek, Huntington professzor biztosan nem találna bennük sok kivetnivalót. Akárcsak magyar társaikban: hogy kik ezek, dönts most már el te, nyájas olvasó. Ez lenne az a híres weimarizálódás? Hát, rohamosztatok nem randalíroznak a bécsi utcán. A pestin sem. Valószínűleg nem is fognak. Egyébiránt a válaszom: igen.

Lopjunk sőt!

Látom viszont a fényt az alagút végén. Státusz-törvényt az ausztriai magyaroknak! Magyarigazolványt Haidernek! Ha kell, személyesen tanúsítom majd makulátlan származását. Nem lesz néhez dolgom: ugyanabból a monarchiából eredünk. Különb is, jó arcú vidéki gyerek, jogi doktor, templomba jár, vívni tud, legényegylet, tornakör megvolt, bírja a strapát, istenem, majd megtanul előleget elkölteni is. Szeretném ugyanis, ha idénymunkában átvenné a MIÉP irányítását. Remélem, a rengeteg pletyka arról, hogy a fiúkat szereti, nem lesz akadály, hiszen hitelt érdemlően bizonyítani tudja, hogy sohasem volt munkásőr.

Azt várom tőle, hogy a három hónap alatt, melyet a magyar munkaügyi hatóságok engedélyeznek majd neki, rázza ki a naftalinból a bocskais-tákat, tanítsa meg főnöküket a *bunjee jumping*-ra, meg talán arra is, hogyan kell a kamerába nézni, amikor az ember (rövid!) szótartot intéz népéhez. Folyamatosan ádáz orca helyett ajánljon nekik rugalmas fizimiskát, melyen alkalomadtán pragmatikus, szekuláris – ne adj’ isten – kozmopolita vonások is elhelyezhetők. Semmire sem szabad rágörcsölni, bizony, még a zsidózásra sem. A Magyar Mázsa ezentúl időnként préselje magát „I love Paul Copper” feliratú tísörtbe.

Ne gondold, nyájas olvasó, hogy a MIÉP ilyen fazonigazításával enyhül majd a „lesz nemulass”. Haider importálásával nem is ez a célom. Igazából azt szeretném, ha ellopná a *show*-t a Fidesztől, így Orbánéknak megint odébb kellene állni egy székházzal. Lehetnének például Schüsselt átugorva blairista szocdemek, garantálom, tudnák olyan jól csinálni, mint Gresham lordja. E futó ötletemet csiszolgattam magamban egy bécsi szeminár szünetében, amikor odalép hozzám a polgári erő politikai bizottságának tagja. „Hát, kedves doktor uram, jól megy a sorunk Bécs városában?” – nyújtja a kezét joviálisan. Csipetnyi agresszió sincs benne, mindössze kiválóan érzi magát a bőrében. Ő már tudja, hogy percekben belül majdnem-nyugatos beszédet tart majd, lesz benne hála az Okcidentnek, mert felszabadítottak bennünket, kis civilizációsadalmazás, sőt Bibó is meg leszen említve. Én még mit sem sejtek. Azon töprengök, elfogadjam-e a kézfogását.

Végül nem húztam vissza kérges tenyerem (az

effajta finnyával legkevesebb a KISZ-eskütétel óta adós vagyok, sajnos), ám, hogy ne nehezteljen a kelleténél jobban magamra, rögtön támadásba lendültem. Azt hiszem, nincs miről beszélünk – buzdítottam csevegésre ismerősömet. Sikerült felkeltenem kíváncsiságát. Már miért ne lenne? – vont össze szemöldökét. Mert nemhogy kiszabadítottatok a szellemet a palackból, de még öntelten örültök is e kétes haditettnek. Rögtön tudta, hogy e közhellyel súlyos ízlésficamára célozok, ezért tüstént azt kezdte részletezni, milyen ügyesen fogják nemsokára visszagyömöszölni a dzsinnt eredeti tartózkodási helyére. Az már nem ugyanaz a palack lesz – csöppentettem volna egy kis dialektikát beszélgetésünkbe, ám a jól begyakorolt monológot nem tudtam félbeszakítani: gondolj a kereszténydemokratákra, a Fórumra vagy a kisgazdákra, hol vannak most? Nem látod, hogy a MIÉP manapság a fő riválisunk? Szavazatokat már csak tőlük szerezhethünk. („Minek a Jörg, ha itt a Wolfgang?”) De nem rontunk ajtószul a házba, mint ti szoktatok. Nincs is rá szükségetek, ha egyszer benn vagytok – vetettem ellemre, ám mielőtt folytathatta volna hőstörténetét, elragadta tőlem a protokoll. Belém szorult a vádbeszéd a politikai kultúra szándékos züllesztéséről, a közbeszéd durvításáról, bazmeg. És ki az a „ti”?

Egy állító helyemben elhatároztam: juszt sem jegyzem meg filippikáimat. Grün bácsi járt az eszemben, akit 1950-ben megkérdeznek, miért nem csináltatja már meg a fogait. Ezeknek?

Szojuz nyerusimih...

Este a népszámláló kopogtat nálunk. Ausztriában nincs titok, az összeíró íven a polgár feltüntetési becses nevét, címét, munkahelyét, majd saját kezűleg kitölt, a számlálóbiztos mindössze titkosrendőrként ellenőrzi, de úgy igen, hogy ki lakik a lakásban. Intézetünk orosz vendégkutatóját egy ilyen cenzusfi buktatta le: összeíráskor épp lejárt a tudós tartózkodási engedélye. Egyébként kínos kérdés nincs. Az ember vallását például minek firtatnák, szerepel az már a lakcímbeljelentőn, a gyermek iskolai bizonyítványában és tudj’ isten még hol. Helyi másként gondolkodó barátaim mélységesen föl vannak háborodva: a kérdések közt – azt mondják – kísért a múlt. Az állam, ez a *male chauvinist pig* még mindig kíváncsi arra, ki a

háztartásfő a családban. Elképesztő! Honnan veszi a jogot magának?

Ugyanez pár héttel korábban Pesten. A szám-
lálóbiztos laza egyetemista fiú, utálja ezt a mun-
kát, panaszkodik, hogy rosszul fizetik, elege van, a
szomszédot már nem is fogja fölkeresni, tehetnek
neki egy szívességet, szavazni nem fog, kire is le-
hetne? Hát a Fidesz? Öregek azok is – legyint. Bo-

csánatot se kér a vallásomat tudakoló kérdésért,
űzi az ipart, mikor megszólal a mobilja: a telefo-
non a „szövetségbe forrt szabad köztársaságok”
dallama kísért. Picit elvörösödik, nemrég kaptam
– mondja –, megtetszett a ritmusa.

Pétervár? Ugyan már! Weimar, ha mondom.

Bécs, 2002 februárja

A GYŰRŰK TUDORA

– Gyűrűk Ura Játék –

Elindult az UHU Internetes Könyváruház újabb nagyszabású játéka, a Gyűrűk Tudora!

Amit a játékhoz feltétlen ismerni kell: J. R. R. Tolkien: A Gyűrűk Ura című trilógiája.

Ami nem árt ezenkívül: emlékezőtehetség vagy könyvfalánkság, jó humor,
kreativitás és kitartás a hosszú csatában.

Ha még nem olvasta el a regényt, ne csüggedjen, kezdjen bele, s olvassa együtt az UHU-val!

A kérdések hétről-hétre sorban követik a csodás hobbit-tünde-törp kalandokat.

S persze nem maradnak el a nyeremények sem. Sok millió betűt nyerhetnek, mint eddig,
lesznek első, második és harmadik helyezettek, de ahogy az előző játékokban, most is
bizonyára bőven lesz ok arra, hogy az UHU külön díjakat osszon ki.

Hobbitok, tündék és törpök, jó játékot kíván az UHU! Kalanddal várjuk!

www.uhu.hu

AZ ÉVEZRED KÖNYVÁRUHÁZA!

KIVÁLÓ KÖNYVEK, KEDVEZMÉNNYEL!

 mint

Don Quijote

KÖNYVKLUB

1051 Budapest, Hercegprímás u. 18.

Telefon, fax: 302-5542

E-mail: konyvklub@donQ.hu

Honlap: www.donQ.hu

Egy szélmalomban örülünk